

PARTNERSKABSAFTALE

om erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling

SEPTEMBER 2022

Baggrund

Denne aftale etablerer og fastlægger rammerne for partnerskabet om udviklingen af et erhvervsfyrtårn for grøn energi og sektorkobling i Sydjylland. Formålet med partnerskabet er at skabe en ramme for strategisk og koordineret udvikling af erhvervsfyrtårnet på kort og længere sigt. Det gælder blandt andet, at:

- Arbejde for at erhvervsfyrtårnet udvikler en dansk styrkeposition, som gør Danmark dygtigere, grønnere og rigere, og hvis internationale potentiale indfries ved, at der udvikles danske eksportsucceser og tiltrækkes udenlandske investeringer.
- Sikre samarbejde på tværs af landsdelene om udviklingen af de forskellige erhvervsfyrtårne, og arbejde for, at erhvervsfyrtårnene kommer hele deres landsdel såvel som hele Danmark til gavn.
- Formulere fælles sigtelinjer for videreudviklingen af erhvervsfyrtårnet.
- Adressere barrierer for erhvervsfyrtårnets fremdrift og nye potentialer.
- Se på behovet for at igangsætte yderligere initiativer, der kan bidrage til at udvikle erhvervsfyrtårnet.
- Koordinere opfølgning på Vækstteam Sydjyllands anbefalinger.
- Understøtte sammenhæng til øvrige indsatser på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Partnerskabsaftalen består dels af en strategi for udviklingen af erhvervsfyrtårnet med sigtelinjer for arbejdet frem mod 2025 og dels af en handlingsplan, der beskriver de aktiviteter, som parterne er enige om at igangsætte frem mod 2025. Parterne vil løbende drøfte hvilke yderligere aktiviteter, der kan være behov for at igangsætte – både frem mod 2025 og i de efterfølgende år – for at realisere det fulde potentiale i erhvervsfyrtårnet.

Partnerskabet omfatter Komitéen for Grøn Energi og Sektorkobling, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Bestyrelsen for Erhvervshus Sydjylland, Erhvervsministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udenrigsministeriet.

Partnerskabet mødes i udgangspunktet to gange årligt. Det er Erhvervsministeriet, der inviterer og varetager mødeafviklingen. Partnerskabsaftalen genbesøges én gang årligt.

Strategi

Sydjylland vil i de kommende år opleve historisk store investeringer i kommende havvindmølleparker ved den jyske vestkyst og energiøen i Nordsøen, og regeringen har med Danmark Kan Mere II af 19. april 2022 understreget behovet for både Danmarks og Europas fremtidige uafhængighed af russisk gas i lyset af den sikkerhedspolitiske krise i Ukraine. Derfor vil regeringen arbejde for, at Danmark går forrest i en omfattende grøn omstilling af Europa, herunder ved en massiv udbygning af grøn energi i Danmark. Dette understøttes af Esbjergerkleringen, som blev underskrevet på Nordsøtopmødet den 18. maj 2022, som består af en fælles ambition mellem Danmark, Tyskland, Holland og Belgien om at udvide havvindskapaciteten i Nordsøen til 150 GW frem mod 2050. Herudover er der Det Internationale Energi Agenturs (IEA) Action Plan for energieffektivitet, som blev tiltrådt af 24 lande ved IEA's årlige konference i Sønderborg i juni 2022.

Investeringerne medfører et stort vækst- og udviklingspotentiale, idet de store mængder vedvarende energi kan danne grundlag for erhvervsudvikling med udgangspunkt i nye energiteknologiske løsninger og etableringen af integrerede energisystemer. Dette kan ske ved at udvikle og skalere omkostnings- og energieffektive løsninger til sektorkobling og konvertering af grøn strøm til grønne brændstoffer og produkter med henblik på at skabe integrerede energisystemer. Sektorkobling betegner metoder, der sikrer, at produceret energi udnyttes med mindst muligt spild og på tværs af energisystemer, der i dag er adskilte som fx el-, varme- og transportsektoren.

Sektorkobling og intelligent udnyttelse af energi i integrerede energisystemer er en afgørende forudsætning for at opnå CO₂-neutralitet i Danmark i 2050. Sydjylland har en række centrale forudsætninger for at kunne udvikle og skalere fremtidens sektorkoblingsløsninger, herunder stærke virksomheder på området, den rette geografiske placering tæt på hvor energien bliver produceret og tæt på eksportmarkederne samt store kommende offentlige og private investeringer.

Udvikling og implementering af omkostnings- og energieffektive sektorkoblingsløsninger, herunder af fremtidens grønne brændstoffer vha. Power-to-X (PtX), kan med udgangspunkt i Sydjylland udvikles til en national styrkeposition, der skaber vækst og arbejdspladser i hele landet. Fyrtårnet skal positionere sig til at kunne favne PtX-bølgen og udviklingen af integrerede energisystemer. Landsdelen kan dermed gå forrest i udviklingen af fremtidens integrerede energisystem, hvor energi kan flyde effektivt på tværs af sektorerne. Sammen med en velfungerende energiinfrastruktur med forbindelser til Tyskland, afstedkommer dette et lovende eksportpotentiale for både grønne brændstoffer og integrerede systemløsninger, hvor landsdelen kan blive et udstillingsvindue for, hvordan en omkostnings- og energieffektiv omstilling af energisystemet kan lykkes.

Samtidig vil der i lyset af udfasningen af danske olie- og gasaktiviteter i Nordsøen frem til 2050 være behov for at omstille en betragtelig del af det sydjyske erhvervsliv. Erhvervslivets specialiserede kompetencer herfra kan bruges til at accelerere såvel udviklingen af sektorkoblingsløsninger som opbygning af en dansk værdikæde inden for CO₂-lagring og -anvendelse.

Parterne er med denne aftale enige om at igangsætte en række aktiviteter, der skal understøtte visionen for udvikling af et erhvervsfyrtårn for grøn energi og sektorkobling, som blev formuleret af regeringens vækstteam for Syddjylland: **Syddjylland som grøn energimetropol i 2030.**

Vision

Syddjylland skal være en international, grøn energimetropol. Det skal ske ved at etablere et erhvervsfyrtårn, der bl.a. fastholder og udbygger landsdelens eksisterende styrkepositioner inden for grøn energi med det formål at udvikle, teste og demonstrere fremtidens grønne teknologier og sektorkoblingsløsninger, herunder Power-to-X og integrerede energisystemer.

Sigtelinjer for partnerskabets arbejde med udvikling af erhvervsfyrtårnet

I perioden 2022-2025 er partnerskabet enige om, at der arbejdes på følgende sigtelinjer og kerneaktiviteter for udviklingen af et erhvervsfyrtårn inden for grøn energi og sektorkobling i Sydjylland.

- **Frem mod 2025 etableres et selv bærende nationalt center for grøn energi og sektorkobling i Sydjylland:** Dette indebærer bl.a., at der sikres varige rammer for stærke offentlig-private forsknings- og udviklingssamarbejder om energi- og sektorkoblingsteknologi, fx ved opbygning af stærke forskningsmiljøer på universiteterne og tilgængeliggørelse af test- og demonstrationsfaciliteter til virksomheder, fx gennem samarbejde med GTS-institutter. Der inddrages løbende nye videnspartnere (nationale og internationale) og kommercielle aktører i centret. Kommercialiseringen af centerets aktiviteter skal gennemføres med udgangspunkt i demonstrationsprojekterne i dialog med de lokale virksomheder med øje for konkrete behov og muligheder.
- **Frem mod 2025 skal der arbejdes for kommercialisering og eksport af grønne teknologier,** som kan skabe integrerede energisystemer og sektorkobling. Dette skal ske igennem markedsnære test-, demonstrations- og storskalaprojekter, der kan illustrere konkret anvendelse af nye løsninger ude i samfundet. Projekterne skal understøtte og accelerere nuværende og kommende private investeringer på området. Der skal desuden identificeres mulige finansieringsløsninger til skalering af sektorkoblingsteknologier og til at lukke prisgabets mellem udbud og efterspørgsel indtil projekterne kan drives kommercielt og blive en integreret del af energisystemet. Med særligt fokus på PtX skal eksportpotentialer kortlægges, og det skal afklares hvilke rammebetingelser og privat/offentlig ejerstrukturer, der bedst understøtter den største værditilvækst for Danmark, bl.a. på PtX-området.
- **Frem mod 2025 forbedres de regulatoriske og infrastrukturelle rammer for produktion og distribution af PtX-produkter og sektorkobling:** Med den politiske aftale om Udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer er der nedsat en PtX-taskforce i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, som skal bidrage til at udvikle PtX-industrien i Danmark. Ambitionen er, at PtX-taskforcen skal bidrage til at etablere velfungerende rammebetingelser for storskala-produktion og eksport af PtX-produkter ved håndtering af regulerings- og lovgivningsmæssige barrierer. Det er partnerskabets mål at opbygge infrastruktur og PtX-knudepunkter, som skal understøtte Sydjyllands position som frontløber i udviklingen af løsninger til PtX og sektorkobling.
- **Frem mod 2025 skal eksisterende værdikæder for vedvarende energi styrkes:** Dette sker ved at undersøge mulighederne for at styrke og videreudvikle det eksisterende offshorevinderhverv i Sydjylland, herunder Esbjerg Havns rolle i forbindelse med igangværende og kommende anlægsprojekter i Nordsøen. Målet er at fastholde og udbygge erhvervslivets muligheder for såvel produktion, distribution og servicering af havvindmøller, og at understøtte erhvervsaktivitet i tilknytning til etableringen af såvel nye system- og sektorkoblingsløsninger som storskala PtX-produktion. Partnerskabet sigter så vidt muligt efter at værdiforædle VE-ressourcerne gennem systematisk storskala-sektorkobling.
- **Frem mod 2025 øges udbuddet af kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling,** således at landsdelens virksomheder kan skabe vækst og nye arbejdspladser med afsæt i de forventede investeringer i ny grøn teknologi i landsdelen. Målet er at etablere en helhedsorienteret indsats, der både opkvalificerer den eksisterende arbejdsstyrke, styrker de lokale uddannelsesmuligheder og muliggør tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft fra udlandet.

Staten vil aktivt bidrage til at realisere ovenstående sigtelinjer og arbejde for at fjerne barrierer for udviklingen, herunder ved at gennemføre de aktiviteter som fremgår af handlingsplanen. Arbejdet med erhvervsfyrtårnet indebærer et stort potentiale for at øge eksporten og tiltrække investeringer til Danmark. Derfor vil Udenrigsministeriet indgå i arbejdet med at udvikle erhvervsfyrtårnet mhp. at understøtte internationaliseringsaktiviteter, herunder investeringstiltrækning, innovation og eksportfremme. Det skal bidrage til at sikre, at vi udvikler det internationale potentiale i erhvervsfyrtårnet fra start og indfrier eksport og investeringsfremmepotentialet på sigt.

Udviklingen af erhvervsfyrtårnet vil have national og international rækkevidde, og tilgangen i arbejdet er at være åben, hvor alle relevante virksomheder og øvrige aktører, som ønsker at bidrage til arbejdet, er velkomne. Erhvervsfyrtårnet kan drage fordel af aktiviteter inden for grøn energi og sektorkobling, som allerede er igangsat rundt om i landet, herunder GTS-institutternes igangværende udvikling af teknologisk service til energisektoren og PtX. Parterne er derfor enige om at fremme samarbejde og synergi mellem forskellige initiativer inden for grøn energi og sektorkobling. Erhvervsfyrtårnet har særligt fokus på at understøtte erhvervsudviklingen gennem private investeringer og kommerciel udvikling og anvendelse af nye løsninger inden for grøn energi og sektorkobling, der kan afsættes på eksportmarkederne.

Igangsatte indsatser

Konsortiet bag erhvervsfyrtårnet har påbegyndt udviklingen af erhvervsfyrtårnet ved at igangsætte en række aktiviteter med finansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Aktiviteterne beskrives i handlingsplanen.

Parallelt hermed har regeringen med et flertal af Folketingets partier med *Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer* af 15. marts 2022 taget vigtige skridt i udviklingen af området og herigennem fulgt op på en række anbefalinger fra Vækstteam Sydjylland om at understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Med aftalen er regeringen og aftalepartierne enige om at muliggøre etablering af kommercielt ejede direkte linjer, samt at give Energinet og netvirksomhederne mulighed for at differentiere forbrugstariffer geografisk. Med aftalen blev det også besluttet at tilvejebringe de nødvendige rammer for, at det er muligt at etablere en brintinfrastruktur, der kan kobles op på det europæiske brintnet, hvis der viser sig et marked herfor.

Dertil er der med principaftalen om en køreplan for lagring af CO₂ af 30. juni 2021 samt aftale om en køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂ af 14. december 2021 skabt vigtige forudsætninger for en videreudvikling af erhvervsfyrtårnet, som kan kombinere sektorkobling og nyttiggørelse af indfanget CO₂, fx i forbindelse med produktionen af syntetiske brændstoffer til transportsektoren. I forlængelse heraf afdækker GEUS mulighederne for CO₂-lagring på land i bl.a. Midtjylland, hvilket kan være relevant for punktkilder i Sydjylland, og der er nedsat CCUS-klyngesamarbejder i en række danske byer, herunder i Fredericia og Esbjerg, der i samarbejde med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet skal kortlægge omkostningerne for etablering af en infrastruktur til transport og mellem-lagring af CO₂. Med denne partnerskabsaftale vil erhvervsfyrtårnet blive anvendt som dialogplatform for aktiviteter og planer i forhold til de nedsatte CCUS-klynger i Sydjylland.

De politiske aftaler om PtX og CCUS danner rammen for at kunne accelerere private investeringer i sektoren. Allerede i dag er der konkrete planer om ambitiøse storskala PtX-projekter i en række sydjyske byer, herunder Esbjerg, Trekantsområdet og Aabenraa. Dertil kommer det store offentlig-private engagement om energieffektivitet og intelligente energisystemer, som bl.a. i en årrække har fundet sted i Sønderborg. Erhvervsfyrtårnet skal understøtte de private investeringer i sektoren for at kunne videreudvikle styrkepositionen på området.

Regeringen har endvidere med opbakning fra et samlet Folketing prioriteret i alt ca. 1 mia. kr. i 2021 og 2022 til fire grønne missioner, der skal bidrage til at accelerere forskning og udvikling i grønne teknologier og løsninger, herunder missioner inden for fangst og lagring eller anvendelse af CO₂ samt grønne brændstoffer til transport og industri (PtX). Samarbejde mellem missionen for PtX og erhvervsfyrtårnet kan styrke udviklingen af området.

Handlingsplan

Parterne er enige om i perioden 2022-2025 at igangsætte følgende initiativer, der understøtter den videre udvikling af erhvervsfyrtårnet.

Sigtelinje 1:

Frem mod 2025 etableres et selv bærende nationalt center for grøn energi og sektorkobling i Sydjylland	Tidshorizont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil i samarbejde med videns- og uddannelsesinstitutioner inden medio 2023 etablere et Nationalt Center for Grøn Energi og Sektorkobling, der skal medvirke til at fremme, at forskning, udvikling og viden bliver bragt i anvendelse og medvirke til øget eksport af teknologier, løsninger og services. Målsætningen for centeret er at opbygge en portefølje af forsknings-, innovations- og demonstrationsprojekter inden for de skitserede områder. Opbygning af centeret sker gennem tre hovedaktiviteter: a) Gennemførelse af forsknings innovations- og demonstrationsprojekter (FID-projekter) sammen med virksomheder og vidensinstitutioner, b) dataopsamling og konsolidering af viden indhentet fra FID-projekterne, samt c) øvrige aktiviteter beskrevet for sigtelinje 1 og 2. Grundfinansiering af centeret, som primært er knyttet til c), er nødvendig med en timing og et omfang, som fastholder momentum og forfølger visionen. Konsortiet vil arbejde for at sikre langsigtet finansiering til centeret, herunder ved at afsøge mulig finansiering fra fonde, institutioner og større virksomheder, der ønsker at bidrage til formålet i Nationalt Center for Grøn Energi og Sektorkobling. Partnerskabet kan på baggrund af konsortiets projektbeskrivelse indgå i dialog om driftsøkonomien. 	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Innovationsfonden har afsat 201 mio. kr. til forsknings- og innovationspartnerskab for grønne brændsler til transport og industri (Power-to-X mv.). Der er stort potentiale for samarbejde mellem forsknings- og innovationspartnerskabet og konsortiet for erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling. Innovationsfonden og Erhvervsstyrelsen vil derfor facilitere en dialog mellem konsortiet for erhvervsfyrtårnet og forsknings- og innovationspartnerskabet mhp. at afsøge, hvordan der bedst etableres et samarbejde, herunder hvordan erhvervsfyrtårnet kan bruges som en platform for at teste implementeringen af de forsknings- og innovationsaktiviteter, som gennemføres med bevillingen fra Innovationsfonden. 	2022 og frem
<ul style="list-style-type: none"> Der igangsættes i regi af det etablerede Center for Grøn Energi og Sektorkobling nye forsknings- og udviklingsaktiviteter, der bygger videre på de indsamlede erfaringer fra de igangsatte test- og demonstrationsanlæg. 	2023 og frem
<ul style="list-style-type: none"> Benyttelse af eksisterende test- og demonstrationsfaciliteter kan bidrage til udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil i gå dialog med konsortiet om hvilke eksisterende test- og demonstrationsfaciliteter, der kan etableres samarbejder og synergi med for at styrke erhvervsfyrtårnet og skabe merværdi. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> For at udnytte synergier etableres et dialogforum med erhvervsfyrtårnene i Nordjylland og Bornholm om udvikling af grøn energiteknologi med henblik på at etablere samarbejde om konkrete tiltag. 	2022 og frem

Sigtelinje 2:

Frem mod 2025 skal der arbejdes for kommercialisering og eksport af grønne teknologier	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil igangsætte 13 test-, demonstrations- og forskningsprojekter inden for grøn energi og sektorkobling, hvor nye teknologiske løsninger afprøves mhp. at illustrere konkret anvendelse ude i samfundet og derigennem tilvejebringe grundlaget for investeringer i den nationale og globale omlægning af energisystemet. I den forbindelse etableres syv varige test- og demonstrationsanlæg, som tilsammen te-ster og modner løsninger inden for energieffektivisering, PtX og integrerede energi-systemer. Projektporteføljen i Erhvervsfyrtårnet skal udformes med kommercialise-ring og eksport for øje. Centret spiller en afgørende praktisk rolle i at drive de forsknings-, innovations- og demonstrationsprojekter (FID-projekter), som i sidste ende skal kommercialiseres og skabe afsæt for eksport. Projektporteføljen skal ide-elt dække hele TRL-spek-tret (Technology Readiness Level.) 	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Der planlægges en række private investeringer, der understøtter implementering af storskala-sektorkobling i Sydjylland, herunder investeringer i PtX-anlæg i Trekantsområdet, Aabenraa, Fredericia og Esbjerg, samt en række projekter, der skal koble forskellige dele af energisystemet, herunder el-, varme- og transport-sektoren. Partnerskabet vil arbejde for at der træffes de nødvendige investeringsbeslutninger i anlæggene samt understøtte fremdrift heri. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Danmarks Eksport- og Investeringsfond kan tilbyde erfaring, sparring, nationalt og internationalt netværk samt eventuelle finansieringsløsninger til danske start-ups, SMV'er, store virksomheder og eksportører samt kommercielle storskala-demonstrationsprojekter inden for grøn teknologi. Fonden kan derfor spille en vigtig rolle for udvikling af erhvervsfyrtårnet. Vækstfonden og/eller EKF i regi af Danmarks Eksport- og Investeringsfond vil deltage på et kommende møde i partnerskabet med henblik på at afsøge dels hvordan udviklingen på områder med et stort erhvervs-, eksport- og klimapotential mest hensigtsmæssigt realise-res, dels hvilken rolle fonden i den sammenhæng kan spille. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet og Erhvervs- og Udviklingscenter Sydjylland vil i samarbejde med Trade Council arbejde for at sikre en styrket eksport af sektorkoblingsløsninger og grønne teknologier. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har løbende fokus på styrkelse af de lokale erhvervsfyrtårne og eksportmuligheder. I regi af partnerskabet vil Udenrigsministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Erhvervsministeriet kunne drøfte input til lanceringen af en eksportstrategi for energi og PtX i 2023. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Der skal samarbejdes om en målrettet markedsføring af det sydjyske erhvervsfyrtårn i udlandet for at tiltrække flere udenlandske investeringer til Sydjylland inden for energi og tilhørende grøn teknologi. Kon-sortiet vil samarbejde med Invest in Denmark om indsatsen. Dette skal ses i sammenhæng med eksport-strategien for energi og PtX i 2023. 	2022
<ul style="list-style-type: none"> For at internationalisere erhvervsfyrtårnets aktiviteter, løsninger og produkter, vil State of Green stille sine markedsføringskanaler til rådighed. State of Green ejer, drifter og udvikler en række digitale platforme, som kan bringes i anvendelse i den forbindelse. State of Green planlægger og deltager desuden løbende i delegationsbesøg, events og oplæg, som kan agere platform for at promovere erhvervsfyrtårnet. Konsortiet vil i andet halvår 2022 gå i dialog med State of Green mhp. at undersøge, hvordan State of Green bedst kan bidrage til at promovere erhvervsfyrtårnet. 	2022 og frem
<ul style="list-style-type: none"> En række offentlige og private tilbud kan på forskellig vis understøtte udvikling af løsninger inden for grøn energi og sektorkobling. Erhvervsstyrelsen vil kortlægge relevante kilder til finansiering af yderligere aktivi-teter i arbejdet med erhvervsfyrtårnet. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Erhvervsfyrtårnet kan blive et springbræt for danske virksomheders deltagelse i EU's rammeprogram for forskning og innovation, Horizon Europe, herunder ved, at der søges midler fra rammeprogrammer til inno-vationsprojekter i regi af erhvervsfyrtårnet. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil drøfte mulighederne for deltagelse i Horizon Europe med konsortiet, herunder mulighederne for at gøre brug af EuroCenter og netværket EU-DK Support. 	2022 og frem
<ul style="list-style-type: none"> Virksomhedernes innovationssamarbejde med verdensførende virksomheder og forskningsmiljøer om udvikling af grøn energi og sektorkobling kan være et vigtigt element i udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Det vil Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udenrigsministeriet understøtte, herunder med fokus på særligt udvalgte lande og regioner, fx via de danske innovationscentre og bilaterale samarbejdsaftaler om forskning og innovation. 	2022 og frem

Sigtelinje 3:

Frem mod 2025 forbedres de regulatoriske og infrastrukturelle rammer for produktion og distribution af PtX-produkter og sektorkobling	Tidshorizont
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Med Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi) af 15. marts 2022 er det besluttet at muliggøre etablering af kommercielt ejede direkte linjer, samt at give Energinet og netvirksomhederne mulighed for at differentiere forbrugstariffer geografisk for store forbrugere, herunder PtX-anlæg. Lovgivningen herom forventes fremsat 2. halvår 2022. Energistyrelsen vil herefter invitere konsortiet til en drøftelse med Energinet og netvirksomhederne om, hvordan tariffer kan være med til at understøtte erhvervsudviklingen. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Komiteén for grøn energi og sektorkobling (konsortiet) koordinerer CCUS-klyngesamarbejderne omkring Fredericia og Esbjerg og vil kortlægge omkostningerne for etablering af en infrastruktur til transport og mellemlagring af CO₂. Konsortiet vil sikre at dette arbejde koordineres tæt med de øvrige indsats omkring erhvervsfyrtårnet, så det tænkes sammen med sektorkoblingsdagsordenen. Erhvervsfyrtårnet vil blive anvendt som dialogplatform for aktiviteter og planer i forhold til de nedsatte CCUS-klynger i Sydjylland. 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Parterne noterer sig, at der er afsat hhv. 100 mio. kr. fra Fonden for retfærdig Omstilling til udvikling af de lokale erhvervsfyrtårne, 190 mio. kr. til udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, transport, anvendelse og lagring, 100 mio. kr. til at etablere en supplerende indsats til brintområdet og 77 mio. kr. til at understøtte den grønne omstilling i danske SMV'er bredt set. Konsortiet vil arbejde for, at der igangsættes forudsætningskabende aktiviteter til, at der kan søges i et kommende opslag. 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Den nedsatte PtX-taskforce skal bidrage til at udvikle PtX-industrien i Danmark, herunder erhvervsfyrtårnet. Konsortiet vil ligeledes bidrage med erfaringer og anbefalinger til taskforcens arbejde. 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil afdække, hvilke potentialer der er for udnyttelse af overskudsvarme fra PtX-anlæg og levere input til den nedsatte PtX-taskforce arbejde på området. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Regeringen arbejder med at fremme internationale standarder og systemer bl.a. inden for grøn brint. Konsortiet kan i den forbindelse bidrage til arbejdet. 	2022

Sigtelinje 4:

Frem mod 2025 skal eksisterende værdikæder for vedvarende energi styrkes	Tidshorizont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil arbejde for, at 3-4 af de kommende energiparker på land placeres i Sydjylland mhp. produktion af VE. 	2022 og frem
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet følger arbejdet med udvikling og etablering af infrastruktur til transport og mellemlagring af CO₂ og brint. 	2022 og frem
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Energinet har den 12. april 2022 anbefalet at tilslutte strøm fra energiøen i Nordsøen til højspændingsnettet ved Revsing i Vejen Kommune. Klima- Energi- og Forsyningsministeriet vil drøfte med konsortiet, hvordan dette kan bidrage til udviklingen af erhvervsfyrtårnet, herunder hvordan PtX-produktion i landsdelen kan bidrage til at balancere kapaciteten i elnettet. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Der gennemføres en myndighedsproces i forbindelse med evt. udgravning af sejlrenden ved Esbjerg Havn, mhp. at udnytte havnen til kommende energiprojekter i Nordsøen. Partnerskabet følger arbejdet og følger op i relevant omfang. 	2022

Sigtelinje 5:

Frem mod 2025 øges udbuddet af kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil arbejde for et bedre match mellem uddannelser i landsdelen og virksomheders kompetenceefterspørgsel, fx vha. etablering af et virksomhedspanel, afholdelse af "grønne karrieredage" samt etablering af lokale erhvervspartnerkaber, der samarbejder om attraktive praktikpladser og studiejobs. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil arbejde for at øge søgningen til erhvervsuddannelserne, bl.a. ved at styrke dialogen med folkeskoleelever omkring karrierevalg og større vejledningsindsats. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil afholde aktiviteter, der kan opkvalificere arbejdsstyrken ift. grønne kompetencer samt rådgive virksomheder ift. konkrete opkvalificeringsmuligheder. 	2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Opkvalificeringsindsatsen i Syddjylland skal understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Beskæftigelsesministeriet kan derfor gennem VEU-kordinatorerne i de regionale arbejdsmarkedskontorer understøtte mulige opkvalificeringsforløb, som imødekommer arbejdsmarkedets efterspørgsel inden for PtX og sektorkobling ift. udvikling, test og implementering af nye grønne løsninger. Det kan konkret ske ved, at VEU-kordinatorerne bidrager til at etablere og facilitere mulige samarbejder om konkrete opkvalificeringsforløb og uddannelse for beskæftigede og ledige mellem lokale virksomheder og virksomheds-/brancheklynger, uddannelsesinstitutioner, jobcentre, og arbejdsmarkedets parter. Konsortiet vil drøfte med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvordan opkvalificeringsindsatsen kan understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Beskæftigelsesministeriet kan understøtte erhvervsfyrtårnet i den internationale tiltrækning-, rekrutterings- og fastholdelsesindsats i Syddjylland gennem Workindenmarks indsatser og konkrete ydelser til virksomheder ift. både højt kvalificeret og faglært arbejdskraft samt ved EURES-samarbejdet. Konsortiet vil drøfte med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvordan de kan understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Partnerskabet vil arbejde for en sammenhængende indsats mellem erhvervsfyrtårnets aktiviteter og allerede etablerede offentlige initiativer inden for uddannelse, beskæftigelse, kompetenceudvikling og international arbejdskraft. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil arbejde for at understøtte de nye regionale uddannelsesinitiativer i Syddjylland som følger af aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark samt tillægsaftalen om udmøntning af aftalen, mhp. at tiltrække kvalificerede kandidater til at arbejde for den grønne omstilling og erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Når der er truffet beslutning om placering af de tre klimaerhvervsskoler, vil konsortiet afsøge muligheden for at indgå et samarbejde med disse, uanset deres lokation, mhp. at bidrage til at opkvalificere og øge udbuddet af kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling, bl.a. i Syddjylland. 	2023

